

NICOLAE FELECAN
(24 august 1941 – 26 noiembrie 2020)

Profesorul Nicolae Felecan, specialist recunoscut în limba latină, cu aplecare constantă asupra lexicului limbii române din perspectivă latinească și romanică, s-a născut în localitatea Caila, din Bistrița-Năsăud. A făcut studii preuniversitare în zona grănicerească a Transilvaniei: a urmat școala gimnazială la Șieu (până în 1954) și a absolvit (în 1958) cursurile liceale la Școala Medie din Bistrița (actualul Colegiu „Liviu Rebreanu”), unde a beneficiat, în spiritul vechilor școli ardelenesti, de îndrumarea unor profesori de excepție. În cadrul Facultății de Limbi Romane, Clasice și Orientale a Universității din București, la care s-a înscris (în 1959) din pasiune pentru limba latină, dar și pentru a beneficia de deschiderea oferită de studiile umaniste unui elev cu probleme de dosar, i-a avut profesori, între alții, pentru programul de profil, pe Al. Graur, N. I. Barbu, I. Fischer, Mihai Nasta, Edgar Papu, Cicerone Poghirc și Lucia Wald, iar pentru disciplinele „românești”, tot printre alții, pe Iorgu Iordan, Tudor Vianu și George Călinescu. Nume cu rezonanță în cultura filologică românească, de care studentul, apoi tânărul absolvent a fost influențat în mod profund.

Imediat după terminarea studiilor universitare (în 1964), a devenit profesor de limba latină în cadrul Institutului Pedagogic care funcționa atunci în Baia Mare. A urcat, firesc, trepte didactice succesive (preparator, 1964–1966; asistent, 1966–1972; lector, 1972–1984), recunoaștere a pregătirii și devotamentului său profesional, iar în 1976 a obținut titlul de doctor în filologie (cu calificativul *magna cum laude*) cu teza *Sistemul lexico-semantic al termenilor care denumesc părți ale corpului uman în limba română*, susținută în cadrul Institutului de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” din Cluj-Napoca, sub conducerea lui Béla Kelemen. După desființarea Institutului Pedagogic din Baia Mare (în 1984), a trecut, valorificându-și aptitudinile didactice, la conducerea Colegiului Național „Mihai Eminescu” (unde a fost profesor și director), instituție de învățământ cu profil filologic, la apariția căreia și-a adus din plin contribuția prin transformarea Liceului Industrial nr. 9 și prin amplificarea orientării filologice a cursurilor. (A inițiat aici Olimpiada Națională de limba latină și a condus cu succes pregătirea elevilor români pentru Concursul

LR, LXIX, nr. 3–4, p. 529–530, București, 2020

Internațional *Ciceronianum*.) Și-a urmat menirea și atunci când a luptat (iarăși cu succes) pentru înființarea Facultății de Litere în cadrul Universității de Nord din Baia Mare (în 1993), facultate pe care a dezvoltat-o și a condus-o mai mulți ani (a fost decan din 1993 până în 2004), și pentru care a asigurat nu doar cadrul instituțional adecvat și structura unei instituții universitare de prestigiu (inclusiv prin organizarea cursurilor de masterat și a doctoratului), ci și tipărirea cursurilor și a cărților de bază, absolut necesare în contextul importanței tot mai reduse acordate pregătirii specialiștilor în limba latină: manuale, cursuri practice sau antologii de texte, unele cărți fiind elaborate pentru studiul limbii române din perspectiva originii latine și a apartenenței la familia limbilor romanice: lexicoane, lucrări de gramatică, de normare și de cultivare a limbii.

A publicat astfel *Sintaxa frazei limbii latine* (1968), *Limba latină. Sintaxa propoziției limbii latine* (1976), *Antologie de texte latine* (1980), *Curs practic de limba latină* (1984), *Limba latină. Gramatică și texte* (în colaborare cu Oliviu Felecan, 2007; ed. a II-a, 2008), respectiv *Elemente de lexicologie* (1992), *Sintaxa limbii române, I* (1995; reluată și amplificată în *Sintaxa limbii române. Teorie. Sistem. Construcție*, 2004), *Vocabularul limbii române* (2004).

Precum marii săi dascăli, profesorul Nicolae Felecan a format nu doar cadre didactice valoroase (care asigură acum funcționarea, la Baia Mare, a Facultății de Litere), ci și o școală de cercetare a limbii române, cu privire specială asupra vorbirii maramureșene și nord-transilvănene. Liniile le-a trasat chiar Profesorul, prin cercetările sale de dialectologie (*Graiul, etnografia și folclorul zonei Chioar*, 1983, lucrare colectivă, distinsă cu Premiul „Timotei Cipariu” al Academiei Române), de lexic, inclusiv lexic specializat (*Paronimia în limba română*, 1993, completată cu *Dicționar de paronime*, 1995, cu reeditări în 1997 și 2002; *Dicționar de omonime*, în colaborare cu Gh. Bulgăr, 1996; retipărită în 1998; *Probleme de vocabular și de exprimare corectă*, 1999; *Dicționar de omonime lexicale și gramaticale*, 2001; *Terminologia corpului uman în limba română*, variantă revăzută și actualizată a tezei de doctorat, 2005). S-a apropiat deopotrivă de onomastică, contribuind la dezvoltarea domeniului în spațiul românesc nu doar prin studii (publicate în parte în volumele *Între lingvistică și filologie*, 2011, și *Lingvistică și filologie română*, 2020), ci și prin implicarea activă, dar păstrată cu modestie anonimă, în organizarea la Baia Mare, cu succes remarcabil, a Colocviilor internaționale „Numele și numirea”.

Excelent pedagog și admirabil profesor, cercetător deschis la nou, subsumat productiv tiparelor de gândire și de investigație consacrate, model, uman și profesional, Nicolae Felecan a plecat dintre noi fără veste, însingurat, trist și măcinat de boala necruțătoare, care bulversează în aceste vremuri întreaga lume.

Știința românească, în general, și învățământul maramureșean, în special, au pierdut un OM și un PROFESOR, ambii remarcabili.

GH. CHIVU